

ВЕРХОВНИЙ СУД

КАСАЦІЙНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ СУД

просп. Повітрофлотський, 28, м. Київ, 03063, тел. (044) 591 10 00, тел./факс (044) 253 86 20

e-mail: kcs@supreme.court.gov.ua

Код ЄДРПОУ 41721784

Головам апеляційних та
місцевих судів

Відповідно до пункту 7 частини другої статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Верховний Суд забезпечує апеляційні та місцеві суди методичною інформацією з питань правозастосування.

Під час дії правового режиму воєнного стану перед судовою системою постали виклики, зокрема, під час розгляду сімейних спорів, а також спорів, пов'язаних з такими відносинами. Серед таких викликів – зростання кількості справ окремого провадження за заявами про встановлення факту самостійного утримання і виховання дитини батьком для можливості отримати відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, надання дозволу на перетин кордону тощо, справ позовного провадження про визначення місця проживання дитини з батьком, в яких позов батька наперед визнається мамою дитини.

Звертаємо увагу, що неодноразово предметом обговорень суддями Верховного Суду на семінарах, вебінарах (зокрема, 13 травня 2022 року, 10 березня 2023 року, 17 березня 2023 року та інших), зустрічах із суддями місцевих та апеляційних судів як на місцях, так і онлайн, були окремі аспекти розгляду подібних цивільних справ у порядку окремого провадження під час дії воєнного стану. Також Верховний Суд акцентував увагу на особливостях провадження у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення, з огляду на обставини та підстави подання позовів/заяв, про які йшлося вище. При цьому Верховний Суд у презентаціях й виступах суддів посилався на свою

судову практику, на належне застосування відповідних норм матеріального й процесуального права.

З огляду на викладене наголошуємо на необхідності дотримання належного процесуального порядку розгляду справ зазначеної категорії, чіткого визначення правової природи справ окремого провадження, мети встановлення певного юридичного факту й наявності доказів, на підставі яких такий факт встановлюється (стаття 319 ЦПК України).

Просимо довести наведену інформацію до відома суддів.

Голова Касаційного цивільного
суду у складі Верховного Суду

Борис ГУЛЬКО